

Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar

Publication details, including instructions for authors and
subscription information:

<http://www.tandfonline.com/loi/sgff19>

Kort genmäle till hr O. Gumelius angående hans uppsats: »Ytterligare om rullstensgrus»

M. Stolpe

Published online: 06 Jan 2010.

To cite this article: M. Stolpe (1890) Kort genmäle till hr O. Gumelius angående hans uppsats: »Ytterligare om rullstensgrus», *Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar*, 12:7, 649-649, DOI: [10.1080/11035899009444291](https://doi.org/10.1080/11035899009444291)

To link to this article: <http://dx.doi.org/10.1080/11035899009444291>

PLEASE SCROLL DOWN FOR ARTICLE

Taylor & Francis makes every effort to ensure the accuracy of all the information (the "Content") contained in the publications on our platform. However, Taylor & Francis, our agents, and our licensors make no representations or warranties whatsoever as to the accuracy, completeness, or suitability for any purpose of the Content. Any opinions and views expressed in this publication are the opinions and views of the authors, and are not the views of or endorsed by Taylor & Francis. The accuracy of the Content should not be relied upon and should be independently verified with primary sources of information. Taylor and Francis shall not be liable for any losses, actions, claims, proceedings, demands, costs, expenses, damages, and other liabilities whatsoever or howsoever caused arising directly or indirectly in connection with, in relation to or arising out of the use of the Content.

This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Any substantial or systematic reproduction, redistribution, reselling, loan, sub-licensing, systematic supply, or distribution in any form to anyone is expressly forbidden. Terms & Conditions of access and use can be found at <http://www.tandfonline.com/page/terms-and-conditions>

Anmälanden och kritiker.

Kort genmäle till hr O. GUMÆLIUS angående hans uppsats: »Ytterligare om rullstensgrus».

Af

M. STOLPE.

I Novemberhäftet af G. F. F. 1890 har hr O. GUMÆLIUS behagat rätt omständligt bemöta hvad jag om istidens förhållanden förut yttrat. Då jag icke häraf funnit skäl att frångå min mening i något afseende, vill jag endast göra några korta erinringar.

Mina sista ord i frågan voro: — — — »jag har med det föregående endast velat lemna bidrag till utredandet af åsfrågans förra del», — se G. F. F., Bd 11, sid. 378 — och jag vill tills vidare stå vid dessa ord.

De upplysningar GUMÆLIUS lemnar, att nederbörd inträffar, när varma, fuktiga vindar träffa kalla berg, och att vattnet i en stark ström »under särskilda omständigheter» kan få en kullrig yta, m. fl., gifva mig naturligtvis ingen anledning att öfver dem uttala mig, och jag ämnar ej heller utforska, hvem som först af alla kommit på den tanken, att inlandsisens rörelse kunnat i vissa delar hämmas eller ändras, när hinder i form af berg stodo i vägen.

Det är endast en sak i GUMÆLIUS' sista uppsats, som fäst min särskilda uppmärksamhet. Han menar visserligen fortfarande, att en »dalgång eller klyft» haft den märkliga inverkan på den i dem inneslutna isen, att han icke allenast rör sig med samma lätthet som andra delar af inlandsisen, utan till och med »drifves fram med större hastighet genom sammanträngningen». De exempel, genom hvilka han förtydligar sina åsigter, äro dock nya, och de klargöra på ett lyckligt vis hans uppfattning. Vattnets rusande ur en spruta och en kvarnränna, och en glaciers rörelse »då han skall fram genom ett trångt pass» motsvara någorlunda dalisens frampressning, tänker han, och det skall nog gå bra, »oaktadt friktionen, om blott trycket är tillräckligt». Ja väl! om blott inlandsisens tryck kunde förstärkas, utan att på samma gång friktionens inverkan i alldeles lika hög grad ökades. Litet förargligt tör det också befinnas, att dalisen är motad af annan is och alls icke eger samma förmån som glacieren, kvarnrännan och sprutan, nemligen en öppen utfarsväg.